

ไทยโพสต์

เกียรติยศแห่งความคิด

คอลัมน์: บทความพิเศษ: ความจริงที่ขาดหายไป... ใน
ปัญหาการประมูลคลื่น 3 จี

ท่ามกลางความหิวกระหายของผู้บริโภคที่ต้องการจะเข้าถึงบริการสื่อสารไร้สายในระบบ 3 จี กับ ปัญหาความเคลือบคลุมไม่โปร่งใสในกระบวนการจัดสรรคลื่น 2.1 GHz ให้แก่ผู้ประกอบการหน้าเดิม 3 รายนั้น หลายคนเริ่มปวดหัว คิดว่าตนมีกรรมต้องถูกบังคับให้เลือกอีกครั้งหนึ่งว่า จะเลือกเอาอะไรถ้าอยากเข้าถึง 3 จี ก็ต้องหลับตาอย่าคิดมาก จะรู้ว่ไหลไปข้างไหน อย่างนั้นหรือ?

โทรคมนาคมสองระบบ

ถาม บริการในระบบ 3 จี จากคลื่นใหม่ที่ประมูลกันนี้มีความเป็นมาอย่างไร

ตอบ คลื่นใหม่ที่ 2.1 GHz นี้ จัดสรรตามระบบใบอนุญาต ไม่ใช่ระบบสัมปทาน เป็นคลื่นที่เอาไปทำ 3 จี ได้ โดยเฉพาะ มี กสทช.ดูแลจัดสรรตามกฎหมายใหม่ที่ระบุให้ใช้วิธีประมูลเหมาะจ่ายส่งเงินให้คลัง ส่วน รัฐวิสาหกิจคือ ทีโอที หรือ กสทช. นั้น ไม่มีสิทธิเอาไปให้สัมปทานเหมือนคลื่นเดิมอีกต่อไปแล้วได้แต่คิดเท่านั้นว่าตัวเองน่าจะมาประมูลเอาไปประกอบการเองหรือไม่ ถ้าไม่ก็ต้องหากินจากคลื่นเดิม บริการเดิม โดยวิธีขอแบ่งรายได้เป็น % ตามสัมปทานต่อไป

ถาม หมายความว่า ต่อไปนี้บริการในตลาดจะมี 2 เทคโนโลยี และ 2 ระบบกฎหมายใช่ไหมครับ

ตอบ ถูกต้องครับ เอกชนเขาจะมีบริการมาขายอยู่ 2 ตะกร้า ตะกร้าแรกเป็นระบบเดิม ซึ่งต้นทุนและส่วนแบ่งรายได้จะเป็นการแบ่ง % จากรายรับตามระบบสัมปทานให้แก่วิสาหกิจคู่สัญญา ขณะเดียวกันอีกตะกร้าหนึ่งเอกชนเขาก็จะมีสินค้าของเขาเองคือ ระบบ 3 จีมาขาย ส่วนนี้รัฐจะมีรายรับตามโครงสร้างในระบบใบอนุญาตที่ต่างไปจากระบบสัมปทาน

สินค้าสองตะกร้านี้เมื่อสัมปทานหมดอายุแล้วก็จะเหลือแต่ระบบ 3 จี ตามใบอนุญาตมาเสนอขายเท่านั้น (อายุสัมปทาน TRUE เหลือ 1 ปี, AIS 3 ปี และ DTAC 6 ปี)

ต้นทุน คลื่น-โครงข่ายของโทรคมนาคมสองระบบ

ถาม หลายฝ่ายถามตรงกันว่า ราคาประมูลคลื่น 2.1 GHz ที่สามบริษัทคือ AIS, DTAC, TRUE จ่ายเพื่อนำคลื่นไปใช้หากินให้บริการ 3 จีนี้ ทำไมมันจึงถูกกว่าเดิมมากเหลือเกิน

ตอบ ถูกกว่าอย่างไรครับถาม ในคลื่นเดิมระบบเดิมตามสัมปทานนั้นปีที่แล้วปีเดียวทั้งสามบริษัทจ่ายค่าสัมปทานให้รัฐวิสาหกิจคือ ทีโอที และ กสทช. รวมกันเป็นเงิน 4 หมื่นล้านบาทแต่พอมาได้คลื่นใหม่ระบบใหม่ในการประมูลใหม่ อายุใบอนุญาต 15 ปีกลับเหมาะจ่ายเงินให้รัฐเพียง 4.1 หมื่นล้านบาทเท่านั้นด้วย ต้นทุนที่ลดลงอย่างนี้มันไม่กำไรละอะหรือครับ

ตอบ คุณว่า 4.1 หมั่นล้านจ่ายก่อนทันที50% แล้วผ่อนที่เหลือ เพื่อได้คลื่นมาใช้15 ปีนี้ คุณว่าคิดเฉลี่ยเป็นราคาต่อปีเท่าไร

ถาม ผมคิดเฉลี่ยให้ไม่เกินปีละ 6,000 ล้านบาท/ปี ซึ่งก็ต่ำกว่า 40,000 ล้านบาท/ปี ของระบบสัมปทานเป็นอันมาก ผมไม่เข้าใจจริงๆ ว่า ทำไม กทท.จึงไม่เห็นว่าการประมูลใหม่นี้ต่ำกว่าเดิมมาก ตกลงไปประมาณ 3.3 หมั่นล้าน/ปีเลยทีเดียว

ตอบ ผมว่าเรากำลังลืมความจริงสำคัญไปแล้วนะครับว่า นิติสัมพันธ์ในระบบใบอนุญาตกับระบบสัมปทานนั้นไม่เหมือนกันเลย 4 หมั่นล้าน/ปีที่จ่ายให้รัฐตามระบบสัมปทานนั้นมันไม่เหมือน 4.1 หมั่นล้าน/15 ปี ที่จ่ายให้ตามระบบใบอนุญาตเลยนะคุณ

คือเรื่องต้นทุนค่าคลื่นและ โครงข่ายนั้นจริงๆ แล้วเราต้องเข้าใจว่ามันมีสองประเภท สี่รายการ ซึ่งต้นทุนเหล่านี้จะถูกระบบใบอนุญาตและระบบสัมปทานจัดการต่างกันไป ดังนี้

ประเภทที่ 1 คือ "ค่าคลื่น" มีสามรายการ คือ

1) ค่าทรัพยากรสาธารณะ ที่ต้องจ่ายให้กระทรวงคลัง ถ้าเป็นระบบสัมปทานจะรวมอยู่ในค่าสัมปทานทั้งหมด ถ้าเป็นระบบใบอนุญาตจะแยกประมูลมาต่างหาก ดังเช่นยอด 4.1 หมั่นล้าน/15 ปี ที่ประมูลกันไปแล้วในปัจจุบัน

2) ค่าสนับสนุนพัฒนาโทรศัพท์ชนบท ตรงนี้ ทีโอทีจะนำไปพัฒนา โดยอาศัยเงินกองกลางที่เฉลี่ยมาจากรายรับที่ได้จากเขตเมือง ยอดรายจ่ายนี้ถ้าเป็นระบบสัมปทานจะรวมอยู่ในค่าสัมปทานทั้งหมด ถ้าเป็นระบบใบอนุญาต กสทช.จะเรียกเก็บต่างหาก 3.75% จากรายรับ โดยไม่รวมอยู่ในค่าประมูลคลื่น4.1 หมั่นล้านนั้น

3) ค่าพัฒนาและบริหารระบบโทรคมนาคมโดยรวม ยอดนี้ระบบสัมปทานเดิมจะรวมอยู่ในค่าสัมปทาน แต่ระบบใหม่จะแยกจ่ายให้ กสทช.เรียกเก็บเอาไปใช้โดยตรงอีก 2% ของรายรับ

ถาม ประเภทที่สองคืออะไรตอบ "คลื่น"มันเป็นแค่สิทธิทำถนนเท่านั้น จะเป็นถนนขนข้อมูลได้ มันต้องมีการลงทุนทำถนนหรือ โครงข่ายอีก ตรงนี้ในสองระบบก็คิดต่างกันอีก

ประเภทที่ 2 คือ ค่าโครงข่าย มีรายการเดียวคือ

4) ค่าโครงข่าย ถ้าเป็นระบบสัมปทาน บริษัทจะใช้โครงข่ายของรัฐวิสาหกิจโดยจ่ายค่าใช้สอยรวมอยู่ในค่าสัมปทาน แต่ถ้าเป็นระบบใบอนุญาตจะแยกค่าโครงข่ายออกมาต่างหาก รายการนี้ในปัจจุบันยังไม่ปรากฏตัวเลข ซึ่งผู้ประกอบการเขาอาจจะเจรจาขอเช่าโครงข่ายเดิมจากรัฐวิสาหกิจก็ได้ หรือลงทุนใหม่เป็นของตนเองทั้งหมดก็ได้

ถ้าเลือกทางลงทุนใหม่นี้ เอกชนจะต้องลงทุนอีกกว่า 70,000 ล้านบาท/15 ปี ทั้งไม่ใช่โครงข่ายเดิมของ รัฐวิสาหกิจเลยก็ได้ ซึ่งหากเป็นเช่นนี้จะน่าเสียดายมากที่ผู้บริโภคร้องขอแบกภาระลงทุนสร้างโครงข่ายใหม่ โดยไม่สมควร โดยเหตุเพียงเพราะว่าเอกชนกับรัฐตกลงราคากันไม่ได้เท่านั้น

ถาม หมายความว่าในบรรดาค่าใช้จ่ายทั้ง 4 รายการนี้ รายการที่ 2), 3) และ 4) ยังไม่รวมอยู่ในค่าประมูลคลื่น 2.1 GHz ที่ประมูลกันไปแล้ว 4.1 หมื่นล้านบาท/15ปีใช่ไหม?

ตอบ ครับ..ถูกต้อง ต้นทุนค่าคลื่นและโครงข่ายในระบบ 3 จินั้น ไม่ได้มีแค่ 4.1 หมื่นล้านบาท/15ปีเท่านั้น การไปดูแค่ต้นทุนรายการ 1) แล้วด่วนสรุปว่าเขากำไรและเลยใจเร็วเกินไป มันต้องรวมต้นทุน อื่นๆอีก

ถาม หมายความว่าข้อมูลปัจจุบันเรายังไม่รู้เลยหรือครับว่า ระบบใบอนุญาตจะทำให้บริการ 3 จินี้ มีต้นทุน คลื่น-โครงข่ายถูกลงกว่าระบบสัมปทานหรือไม่

ตอบ มันน่าจะถูกลงนะครับ เพราะค่าคลื่นก็ถูกลงระดับหนึ่งแล้วและคงที่เพราะจ่ายเหมาตายตัวด้วย ส่วนจำนวนลูกค้านั้นก็เพิ่มขึ้นทั้งหน้าเก่าและหน้าใหม่ จุดชี้ขาดมันจะอยู่ที่ค่าโครงข่ายเท่านั้นว่าจะสูงมากหรือไม่ ต่อปัญหานี้ รัฐบาลและ กสทช.ควรร่วมมือกันจัดการให้เอกชนเข้าใช้โครงข่ายเดิมของทีโอที และ กสทช.ในราคายุติธรรมแทนที่จะให้เอกชนไปลงทุนใหม่ทั้งหมด ทำได้อย่างนี้ก็จะสมประโยชน์ประชาชน มากๆ เลย

ต่อปัญหาค่าโครงข่ายที่จะใช้ใน 3 จินี้ ทุกฝ่ายโดยเฉพาะคณะกรรมการกิจการสถานีจะรับหน้าที่ รวบรวมและไต่สวนให้กระจ่างให้สาธารณะได้เข้าใจว่ามันเป็นอย่างไรเท่าใดกันแน่

ถาม ถามจริงๆ...อาจารย์ไม่คิดใจการประมูลคลื่น 3 จินี้ ที่ กทค.ทำไปในครั้งนี้เลยหรือว่า มันไม่มีการแข่งขัน ราคากันจริงๆ เลย

ตอบ ผมก็รอฟังคำอธิบายของเขาอยู่ว่าทำไมออกแบบการจัดสรรคลื่นออกมาอย่างนี้แต่ในส่วนปัญหาว่า ราคาที่ได้อันนั้นสมเหตุผลหรือไม่ เอกชนกำไรและเลยใจหรือ ตรงนี้เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ผมเห็นว่าความจริง และความเข้าใจมันยังไม่ครบ และทุกฝ่ายต้องช่วยกันทำความเข้าใจให้กระจ่างว่า มันกำไรและจริงไหม? และ กสทช.ควรใช้อำนาจกดดันราคาค่าบริการลงมาเพื่อให้ส่วนต่างนี้มันตกแก่ประชาชนเท่าใดหรือไม่ เพียงใด? ตรงนี้ต่างหากคือจุดที่ผมสนใจเป็นพิเศษ เรื่องชี้ขาดทางกฎหมายว่าการประมูลถูกต้องหรือไม่ มันแล้วแต่ ป.ป.ช.กับศาล เขาจะว่ากันไป

ตามระบบใหม่ในปัจจุบันนี้หลักคิดมันเปลี่ยนไปแล้ว รัฐจะได้ส่วนแบ่งน้อยก็ช่างมัน ระบบใหม่เขา ตัดสินกันตรงที่ความยุติธรรมต่อประชาชนคือผู้บริโภครู้เท่านั้น ว่าแบกรับต้นทุนและราคาที่สมเหตุผล หรือไม่

ถาม ในภายหน้าถ้าเอกชนเขาขอใบอนุญาตได้คลื่นมาทำระบบ 3 จี หรือ 4 จี หมดแล้ว แล้วรัฐวิสาหกิจจะอยู่ต่อไปทำไม

ตอบ ทั้งทีโอที และ กสท เขาก็มีคลื่นของเขาอยู่ทั้ง 1800 และ 2.1 GHz เขาก็คิดจะประกอบการทำ 3 จี 4 จี เองเหมือนกันนะคุณ เพราะ โครงข่ายที่เอกชนมอบให้ไว้ตามสัมปทานนั้น เขาก็มีอยู่ในมือแล้ว

ถาม มีทางเลือกอื่นอีกไหมตอบ มีครับ... นั่นคือรัฐถอนตัวมาทำหน้าที่ลงทุนและพัฒนาโครงข่ายเท่านั้น ส่วนเอกชนก็ประกอบการขนข้อมูลโดยเช่าใช้โครงข่ายของรัฐต่อไป ไม่ต้องมาลงทุนทำโครงข่ายใหม่ให้สิ้นเปลือง โครงสร้างวิสาหกิจโทรคมนาคมแบบนี้ ก็คล้ายๆ กับที่เราเคยคิดจะปฏิรูปการรถไฟ ให้รัฐลงทุนดูแลราง สถานี และสัญญาณเท่านั้น ส่วนเอกชนก็ลงทุนเดินรถแข่งกันบนรางที่เช่าใช้จากรัฐวิสาหกิจอีกทีหนึ่งนั่นเอง

ถ้าทำได้เช่นนี้การลงทุนโครงข่ายก็จะไม่ทับซ้อนฟุ่มเฟือย การแข่งขันของเอกชนก็จะสมบูรณ์ ผู้ช่วยฝีมือให้บริการเท่านั้น

ถาม สภาทวิวิสาหกิจเขาจะยอมหรือ?ตอบ นี่เป็นการตัดสินใจทางนโยบาย คุณไปถามรัฐมนตรีไอซีทีดูซิว่าเขาเห็นปัญหานี้ใหม่และคิดอะไรอยู่ในหัวแล้วบ้าง

ถาม อาจจะกำลังหมกมุ่นคิดโครงการประชานิยม "โทร.นาที่แรกฟรีทั่วประเทศ" อยู่ก็ได้

ตอบ ถ้าเป็นอย่างนั้น...รัฐบาลนี้ก็บ้าไปแล้ว.

หมายเหตุ

- ต้นทุนบริการ 3 จี จะดูแต่เฉพาะค่าประมูลคือ (1) ไม่ได้ ต้องรวม (2), (3) และ (4) ด้วย จึงจะรู้ว่าเอกชนกำไรเพิ่มขึ้นจริงหรือไม่ และหากกำไรจริง กสทช.ควรจะบังคับให้ลดค่าบริการลงเท่าใด (20%?) เพื่อมอบส่วนที่ลดลงนี้ให้ตกแก่ผู้บริโภค ไม่ใช่ให้ตกแก่บริษัท

- กรณีเป็นไปได้ว่า ต้นทุน 3 จีในค่าโครงข่ายคือ (4) หรือ Z จะสูงมากๆ จนลดราคาให้ประชาชนไม่ได้เลยก็ได้

บทความจาก

<http://www.ryt9.com/s/tpd/1516608>

